

2011-01-03

Dnr 43-2010:134

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Gantofta skola och
Kingelstads skola i Helsingborgs kommun

Rektorena vid
Gantofta skola
Kingelstads skola

Helsingborgs kommun

Tillsyn i Gantofta skola och Kingelstads skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Grundskola årskurs 1–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Gantofta skola, Kingelstads skola och Helsingborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

I Skolverkets utbildningsinspektion år 2004 påpekades att Gantofta skola borde ge elevernas större inflytande och ansvarstagande över undervisningen. Skolinspektionen ser positivt på att skolan har vidtagit åtgärder för att öka elevernas inflytande och ansvarstagande i takt med stigande ålder och mognad. Detta är främst synligt i hur de äldsta eleverna, genom skolans sätt att integrera olika ämnen i tematiska arbetsområden, kan påverka arbetsinnehåll och arbetssätt utifrån bland annat egna individuella intressen.

Skolverkets utbildningsinspektion visade vidare att Gantofta skolas systematiska kvalitetsarbetet borde utvecklas med avseende på att utvärdera elevernas kunskapsutveckling. Skolinspektionens tillsyn visar att både Gantofta skolas och Kingelstads skolas systematiska kvalitetsarbete fortfarande är i behov av förbättring i detta avseende,

eftersom elevernas kunskapsresultat inte sammanställs, analyseras och utvärderas på en övergripande skolnivå. Skolinspektionens tillsyn visar därtill, vilket också påpekades i Skolverkets utbildningsinspektion 2004, att samverkan mellan lärarlagen på Gantofta skola behöver utvecklas. Det kan noteras att skolan arbetar för att nå en sådan samverkan, bland annat genom att införa ett så kallat "entreprenöriellt" lärande.

När det gäller särskilt stöd visade Skolverkets utbildningsinspektion att elever vid Kingelstad skola och en del elever i de äldre skolåren på Gantofta skola inte fick sina särskilda stödbehov tillgodosedda. Skolinspektionens tillsyn visar att skolorna behöver vidta åtgärder inte minst när det gäller att förbättra åtgärdsprogrammets kvalitet.

Avslutningsvis uppmärksammar Skolinspektionen att flera elever är oklara över vem som är deras rektor. Skolinspektionen vill därför påpeka att rektorerna behöver se till att eleverna vet vem som är deras rektor.

Sammantaget behöver skolorna vidta åtgärder inom dessa och nedanstående områden för att säkerställa att författningarnas krav följs samt för att kunna identifiera styrkor och svagheter i sina ansträngningar att nå en högre måluppfyllelse.

Skolinspektionen har i tillsynen av Gantofta skola och Kingelstads skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever på Gantofta skola ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Kursplanerna, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Rektorerna tar inte tillräckligt ansvar för att skolornas resultat utvärderas regelbundet (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94 2.8 Rektors ansvar).
- På Gantofta skola sker inte i tillräcklig utsträckning samverkan mellan lärarna i arbetet att nå utbildningsmålen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Ordningsreglerna är inte tillräckligt förankrade och anpassas inte efter skolornas förhållanden (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).
- Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100), 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Varje elev erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar (4 kap. 3 a § första stycket första meningen skollagen, 1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen).

- Gantofta skola erbjuder inte språkval i enlighet med förordningen (2 kap. 17-18 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden).
- Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2.

Rektorer och Helsingborgs kommun har ansvar för att Gantofta skolas och Kingelstads skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Helsingborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Helsingborgs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Per Joel Jarlunger och utredare Annika Mullaart Ed deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder

Enhetschef

Marcus Johansson

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gantofta skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Kingelstads skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Helsingborgs kommun under hösten 2010 och våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Gantofta skola och Kingelstads skola den 8 december 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gantofta skola och Kingelstads skola, dels den information som samlats in under besöket. I Gantofta skola och Kingelstads skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1. Antal elever på Gantofta skola

Gantofta skola	Antal elever
Grundskola	287
Förskoleklass	34

Källa: Gantofta skola, 2010-12-21.

Tabell 2. Antal elever på Kingelstads skola

Kingelstads skola	Antal elever
Grundskola	14
Förskoleklass	10

Källa: Kingelstads skola, 2010-12-21.

Gantofta skola och Kingelstads skola ligger sydost om centrala Helsingborg. Skolorna har en gemensam ledningsgrupp, som består av två rektorer. Rektorernas ansvarsområden är fördelade så att en rektor har ansvar för förskoleklasserna till och med årskurs 6 på Gantofta skola och förskoleklass till och med årskurs 5 på Kingelstads skola, medan en rektor ansvarar för årskurs 6-9 på Gantofta skola.

På Gantofta skola finns tre arbetslag, ett för fritidshemmen, förskoleklass till och med årskurs 3, ett för årskurs 4-6 och ett för årskurs 7-9. Klasserna är mestadels åldershomogena, med undantag för årskurs 8-9. På Kingelstads skola finns ett arbetslag och undervisningen är åldersblandad i årskurs 1-5.

Tillsynsprotokoll för Gantofta skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Kursplanerna

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Sett över tid har de flesta eleverna i årskurs 5 uppnått kravnivån på de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik. Med några få undantag har närmare bestämt mellan 90 och 100 procent av eleverna i årskurs 5 uppnått kravnivån. Även i årskurs 3 har de flesta eleverna uppnått kravnivån på de nationella ämnesproven i svenska/svenska som andraspråk och matematik.

Enligt Skolverkets statistik nådde 76,5 procent av eleverna i årskurs 9 målen i samtliga ämnen läsåret 2009/2010. I årskurs 9 har andelen elever som nått målen i samtliga ämnen minskat under tidsperioden 2007-2010. Generellt har färre pojkar än flickor i denna årskurs nått målen i samtliga ämnen. Vidare visar statistiken att andelen behöriga till nationella gymnasieprogram är större än andelen elever som når målen i samtliga ämnen i årskurs 9. Lsåret 2009/2010 var andelen behöriga till nationella gymnasieprogram 88,2 procent. Mot denna bakgrund att nästan var fjärde elev i årskurs 9 inte nådde målen i samtliga ämnen läsåret 2009/2010 och av vad som framgår nedan är det viktigt att skolan vidtar åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt i intervjuerna med lärarna och rektorerna framkommer att skolan sammanställer elevernas kunskapsresultat i årskurs 9 samt resultaten på nationella proven i årskurs 3, 5 och 9. Däremot sammanställs inte elevernas måluppfyllelse i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 och i samtliga ämnen för årskurs 5 i förhållande till kursplanernas mål. Detta gör att rektorn inte kan ha en övergripande bild av hur det går för eleverna i samtliga ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

På Gantofta skola sker inte i tillräcklig utsträckning samverkan mellan lärarna i arbetet att nå utbildningsmålen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

I intervjuerna med lärarna och rektorerna framkommer att pedagogiska diskussioner förs inom men inte mellan arbetslagen och att skolans resultat inte diskuteras på en övergripande skolnivå. Enligt rektorerna är lärarsamverkan ett område som skolan behöver bli bättre på.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsreglerna är inte tillräckligt förankrade och anpassas inte efter skolans förhållanden.

Författningsstöd:

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Motivering:

De ordningsregler som Skolinspektionen har tagit del av gäller både Gantofta skola och Kingelstads skola. Under elevintervjuerna framkommer att eleverna inte över huvud taget är delaktiga i att utforma skolans ordningsregler. Förutom att göra eleverna delaktiga i utformningen av ordningsreglerna behöver Gantofta skola se till att utarbeta ordningsregler som är anpassade efter skolans lokala förhållanden.

Bedömning:

Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100), 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Den likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen har tagit del avser både Gantofta skola och Kingelstads skola. Planen är alltför allmän och det går inte att utläsa vilka lokala förhållanden som gäller för Gantofta eller Kingelstads skola. En plan mot kränkande behandling behöver därför utarbetas utifrån Gantofta skolas lokala förhållanden.

Under intervjuerna med eleverna framkommer att inte alla elever vet hur de ska agera och vem de ska vända sig till om de upptäcker att någon vuxen på skolan kränker en elev.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Varje elev erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § första stycket första meningen skollagen

1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap inte förekommer förrän i årskurs 8. Enligt de äldre

eleverna, lärarna och rektorerna schemaläggs undervisning i detta ämne inte förrän i årskurs 8 och förekommer dessförinnan endast vid ett fåtal sporadiska tillfällen. I intervjun med lärarna för de yngre eleverna framkommer vidare att det, enligt lärarna, råder oklarheter kring hur mycket undervisning som ges i ämnet teknik och att det inte är säkerställt att undervisningen i ämnet ger eleverna möjlighet att nå målen för ämnet i årskurs 5. Rektorn är medveten om att eleverna inte alltid ges förutsättningar att nå målen i hem- och konsumentkunskap samt teknik.

Mot denna bakgrund behöver rektorn se till att eleverna erbjuds undervisning i tillräcklig mängd i hem- och konsumentkunskap och teknik för att eleverna ska ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå i dessa ämnen i årskurs 5.

Bedömning:

Skolan erbjuder inte och informerar inte om språkval i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

2 kap. 17-18 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.6 Skolan och omvärlden

Motivering:

Skolan erbjuder som språkval franska, spanska och tyska. Därutöver ingår som språkval svenska och engelska som i intervju med de äldre eleverna beskrivs som förstärkt undervisning i svenska och engelska för elever som riskerar att inte nå målen i dessa ämnen. I intervjun med rektorerna medges att svenska och engelska som språkval till viss del fungerar som en särskild stödåtgärd i dessa ämnen.

Av den blankett som skolan använder för språkval framgår inte information om rättigheten att i stället för språkvalet – som språkval – få modersmålsundervisning, teckenspråk, svenska som andraspråk eller något av minoritetsspråken om grundkraven för dessa är uppfyllda.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet såtillvida att i flera av dessa är beskrivningarna av de mål som ska nås och de åtgärder som skolan avser vidta alltför generella. Därtill förekommer t.ex. engelska som språkval bland de åtgärder som skolan avser vidta. Skolinspektionen vill påpeka att språkval inte är att betrakta som en stödåtgärd.

Tillsynsprotokoll för Kingelstads skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☒

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt i intervjuerna med lärarna och rektorerna framkommer att skolan sammanställer elevernas resultat på nationella proven i årskurs 3 och 5. Däremot sammanställs inte elevernas måluppfyllelse i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 och i samtliga ämnen för årskurs 5 i förhållande till kursplanernas mål. Detta gör att rektorn inte kan ha en övergripande bild av hur det går för eleverna i samtliga ämnen. (Innevarande termin finns inga elever i årskurs 5 på Kingelstads skola.)

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsreglerna är inte tillräckligt förankrade och anpassas inte efter skolans förhållanden.

Författningsstöd:

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Motivering:

De ordningsregler som Skolinspektionen har tagit del av avser både Kingelstads skola och Gantofta skola. Under elevintervjun framkommer att eleverna över huvud taget inte medverkar i utformningen av skolans ordningsregler. Förutom att göra eleverna

mer delaktiga i utformningen av ordningsreglerna behöver skolan utarbeta ordningsregler som är anpassade efter skolans lokala förhållanden.

Bedömning:

Planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100), 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Den likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen har tagit del avser både Kingelstads skola och Gantofta skola. Planen är alltför allmän och det går det inte att utläsa vilka lokala förhållanden som gäller för Kingelstads eller Gantofta skola. Under intervjuerna med eleverna framkommer att de inte känner till om det finns några riktlinjer för vad eleverna ska göra om de upptäcker att någon blir utsatt för kränkande behandling. Förutom att utarbeta en plan mot kränkande behandling utifrån Kingelstads skolas lokala förhållanden behöver eleverna göras mer delaktiga i upprättandet av denna plan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Varje elev erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § första stycket första meningen skollagen

1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt av intervjuerna framgår att undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap inte förekommer förutom under några få sporadiska tillfällen. I intervjun med lärare från Kingelstads skola och Gantofta skola framkommer vidare att det, enligt lärarna, råder oklarheter kring hur mycket undervisning som ges i ämnet teknik och att det inte är säkerställt att undervisningen i ämnet ger eleverna möjlighet att nå målen för ämnet i årskurs 5.

Rektorn måste se till att eleverna erbjuds undervisning i tillräcklig mängd i hem- och konsumentkunskap och teknik för att eleverna ska ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå i dessa ämnen i årskurs 5.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet såtillvida att i flera av dessa är beskrivningarna av de mål som ska nås och de åtgärder som skolan avser vidta alltför generella och det går således inte att utläsa vad den enskilda eleven har för mål och vilka konkreta åtgärder skolan avser att vidta för att eleven ska beredas möjlighet att nå dessa mål.